

Hvorfor lære morse ?

Av: Gisle J. Bjørneseth, LA5EKA

Svaret er ganske enkelt. For en tid tilbake siden oppdaget jeg at morse er en del av selve sjelen til amatør radio. Det er for tiden mange diskusjoner om hvor avleggs, ineffektiv og ikke minst hvor vanskelig morse er, og snart er det ikke lenger et ITU krav for å få tilgang til kortbølge. For meg er alt dette irrelevant. Hvorfor ? Vel, jeg var tidligere LC lisensiert, og tok lisensen for å kunne eksperimentere med radio og andre greier. Men jeg gikk ganske fort lei, av gamle pratmakere på repeaterne, en satelitt qso fra tid til annen og pakkeradio eksperimenter i ny og ne. Dette førte til at jeg begynte å teste ut FM ATV. Forsøkte å piske opp litt aktivitet lokalt, noe jeg forsåvidt også greide. Men fremdeles var det ikke det helt store. Så en dag, var jeg så heldig at jeg fikk tak i en billig multimode 70cm rigg. Etter en del FM qso'er på de gamle trøtte repeaterne, fikk jeg lyst til å prøve ut "multimode" delen av riggen. Jeg fant ut at det foregikk noen slags tester fra tid til annen på 70cm. Ikke visste jeg hva en test var, og ei heller hva de testet, men jeg klemte i vei på SSB. Dermed fant jeg ut om de månedlige 70cm NAC (Nordic Activity Contest) testene. Dette var moro en stund, men med den knappe aktiviteten på 70cm og min dårlige vertikale var det fremdeles ikke det helt store. Jeg hørte mye telegrafi på disse testene, og for meg hørt det ut som en pipekonsert (les rushtid i Bangkok). Etter en stund fikk jeg også tak i en multimode 2 meter rigg, og kunne delta i 144MHz NAC testene også. Nye yagi antenner ble satt opp. På 144MHz var aktiviteten det tidobbelte av 70cm. Flere stasjoner å høre, flere stasjoner å kjøre, mye mer moro. Jeg kjørte til og med IC8FAX på Capri (2111Km) på 2m sporadisk E. Dette begynte å ligne på noe. Begge disse riggene hadde inngang for morsenøkkel på baksiden. Jeg begynte å leke med tanken på at kanskje jeg kunne koble noe til det hølet bak, og få flere poeng på testene ved å hamre på ei håndpumpe ? Jeg syntes at SSB qso'ene til tider kunne være tunge, spesielt når radioforholdene var mindre bra. Jeg kunne fremdeles høre dem, men de var for svake til at jeg kunne kjøre dem. Og aurora, ganske umulig på 144Mhz SSB. Jeg tenkte litt på at kanskje, CW operatørene så jo ut til å kjøre dem, kanskje jeg også kunne lære meg morse ? Jeg bestemte meg for å se litt på det. Jeg søkte på nettet etter programmer og ideer om hvordan folk flest lærte seg morse. Jeg leste utallige artikler om hvordan og hvorfor, hvordan ikke og hvorfor ikke etc. Så alt i alt fremskaffet jeg en god del informasjon, og tenkte at jeg hadde alt jeg trengte. Jeg hadde imidlertid en følelse av at det var noe som ikke stemte med disse metodene og programmene jeg hadde funnet, så jeg lot det ligge inntil videre. Det var ikke før jeg tilfeldig leste om "Koch metoden", at jeg skjønnte hva det var. Ved å studere denne såkalte "Koch metoden" for å lære morse, falt alle bitene på plass, og jeg kunne sette i gang.

Seks uker senere, var jeg i full gang med morse på testene, og qso'ene rullet inn. Kjørte aurora ut i de sene nattetimer, tilfeldige CW qso'er med Danmark, Tyskland og Sverige når forholdene var passe. Siden jeg bare trengte å ta en telegrafi prøve for å få A-lisens, så gjorde jeg selvfølgelig det. Leverte inn en feilfri prøve den 6 Juni 2000, og den 8 Juni kom papirene fra Post og Tele som sa at "Du er tildelt kallesignal LA5EKA, og vi har samtidig strøket LC4PAT". Første QSO var med DL9MS på 2 meter aurora. Med rigg lånt av jobben, kjørte jeg CW og SSB natt og dag. Med tilgang til HF så var det en verden full av muligheter der ute. Jeg kjørte Jordan, Brasil, Kuwait, Martinique, Spania og alt mulig annet bare dager etter at jeg hadde fått A-lisensen. Tenk at det gikk an å ha kontakt med folk så langt borte bare ved hjelp av så enkle greier, jeg formelig sitret av spenning. Jeg hadde det kjempegøy, og skjønnte at det var dette, ja det var dette det å være radioamatør handlet om.

Nå, snart tre år etter jeg begynte å bruke morse, er det akkurat like spennende å kjøre HF. Nå benytter jeg i hovedsak CW. I 2002 hadde jeg 95% CW qso'er, 4.7% SSB og 0.3% PSK. Det er som om det er noe magisk med morse. Jeg synes det er mye lettere å bruke enn SSB, selv når forholdene er gode. Ikke noe mumling, ingen språk problemer, ingen konstant fonetisk gjentakelse av "LIMA ALPHA FIVE ECHO KILO ALPHA" til en operatør fullstendig uten ører, ingen "dyrehage aktige" pileup's, ikke nødvendig med kilowatt PA trinn, etc. At CW virker bra med lav effekt og enkle antenner kan jeg skrive under på. Jeg har ved hjelp av CW, 5 watt og en 26 meter lang tråd eller dipol på loftet kjørt Argentina, USA, New Zealand, Malaysia, Japan, Thailand, Brasil, Tanzania og mye annet, opptil flere ganger, for ikke å si stadig vekk. Ingen pileup skremmer meg !

Hadde jeg ikke den gang begynt å lære morse og bruke det, hadde jeg fremdeles sittet her, lyttet på repeaterne, klaget over mine begrensede muligheter som C lisensiert (ja jeg gjorde det før), snakket om at morse er avleggs og tåpelig (ja, det og), etc... Men som sagt jeg har kommet i kontakt med selve sjelen til amatør radio, og nyter hvert sekund av det. Jeg synes synd på alle de kommende radioamatører, som føler at de ikke trenger å lære morse. Noen av dem vil nok forstå hva de går glipp av og lære det, men jeg frykter at de fleste nok lar være.

Så tilslutt en kommentar til alle dere digital modus gutter og jenter, som sitter og vrir dere i frustrasjon over mine meninger om den "avleggse og gammeldagse morsen". Sorry folkens, men jeg synes ikke det noen utfordring i det hele tatt og sitte å trykke på ei tastefjøl, samtidig som PC'en dekode innkommende data. Det er ok for tilfeldig småsnakk antar jeg, og fra tid til annen kan det til og med være moro. Jeg jobber daglig med PC'er, og har plenty med folk jeg kan taste med på Internet ved hjelp av IRC, Messenger og lignende. For meg er det ikke mer en utfordring å kjøre PSK hjemmefra, enn det er å prate på Internet. Det virker bra, og er effektivt på mange måter, men samtidig så er det gjør kjedelig. I tillegg er man avhengig av en masse dyr og klumpete infrastruktur. Jeg vil sammenligne det litt med det å ta rutefly fra Oslo til Bergen, du flyr jo ikke selv, du sitter der bare passivt og lar deg frakte. For meg er det ingen stor prestasjon. Og tilslutt, jeg kan kommunisere ved å slå to pinner sammen, trampe i gulvet, blinke med ei lampe, blåse i ei fløyte, knipe igjen et øye, eller til og med ved hjelp av røyksignaler. Kan dere gjøre det med PC'ene deres ?

73 ES CU CW DE LA5EKA SK EE

Mer om emnet og linker på web: <http://break.org/la5eka>